

نگاه کلی:

درود بر دوستان خوبم

شما که هم خسته‌اید و هم دل‌زنده، شما که هم اهل یافتنید و هم دریافتن!

خوشبختانه این بار با آزمون خوب و سنجیده‌ای روبه‌رو بودیم- گرچه در پاسخ‌نامه اشتباهاتی دیده می‌شود که به آن خواهیم پرداخت- نتیجه‌ی بالای ۴۰٪ قابل قبول؛ بالای ۵۰٪ خوب؛ بالای ۵۵٪ بسیار خوب و بالای ۷۵٪ عالی به شمار می‌آید.

دوستان، در این یک هفته‌ی باقی‌مانده به کنکور- دقت داشته‌باشید که برای همه همین یک هفته باقی مانده نه فقط برای شما، پس این نوع جمله‌ها نباید حتی به اندازه‌ی یک نانوگرم میزان ترشح آدرنالین را در خون شما افزایش دهد!- هر چند ساعتی که برای دوره‌ادبیات در نظر گرفته‌اید، بهتر است با این اولویت‌ها همراه باشد:

- ۱- تاریخ ادبیات (به‌ویژه نکته‌های پنهان تاریخ ادبیات که در کتاب همایش ادبیات، جلد ۲) آمده است.
- ۲- املا و لغت (به ویژه تمرین‌های بخش لغت و تست‌های بخش املا و لغت نشر دریافت)
- ۳- مباحثی از زبان فارسی که قبلاً مطالعه کرده‌اید (بهتر است با کتاب همایش جلد ۱ دوره را انجام دهید).
- ۴- مفاهیم رایج در ادبیات (خود فهرست کتاب تناسب مفهومی هم کافی است!)
- ۵- شب کنکور درس نخوانید تا فردا رmq کنکور دادن داشته باشید!
- ۶- تست‌های کنکور گروه‌های آزمایشی انسانی، ریاضی و هنر را پاسخ ندهید، زیرا مغز ابن سینا یا نیوتون یا انیشتین و ... را هم داشته‌باشید، باز این مغز بی‌زبان، خسته می‌شود و نمی‌تواند فردا تست‌های کنکور خود شما را خوب حل کند. اگر کسی این استدلال ساده را نمی‌پذیرد، معلوم است که از همین حالا مغزش خیلی خسته است و نیاز به استراحت دارد!
- ۷- اگر از همین لحظه دیگر درس نخوانید - به شرطی که بتوانید بخوابید و استراحت کنید- نتیجه‌ی بهتری انتظارتان را می‌کشد تا این که هم‌چنان درس بخوانید و بخوانید و روز کنکور با چشمانی سرخ و مغزی خسته و لهیده سر جلسه‌ی کنکور بروید و از خدا انتظار ناروا داشته‌باشید که "به من کمک کن!". خدا این عقل را به ما داده‌است که راهنمایمان باشد و به کمک آن تصمیمات درست بگیریم. وقتی از این نعمت خدایی درست بهره نبریم، خدا هم شاید دیگر نخواهد نعمت دیگری به ما بدهد که باز هم قدرش را ندانیم و بی‌استفاده‌اش بگذاریم. پس عاقل باشید اگر خدا پرستید!
- ۸- اگر خواستید از تست‌های کنکور ریاضی و انسانی باخبر شوید (شما بچه‌های خوب تجربی و هنر را می‌گویم) در جلسه‌ی اینترنتی بررسی کنکور تجربی و انسانی شرکت کنید و این کار را به استادان نشر دریافت بسپارید و خودتان یک تنه به نبرد با تست‌های کنکور نروید! تا همیشه همراهتان هستیم!

پرسش‌های ابتکاری و نو:

- ۱۰- بچه‌ها به فعل‌هایی که در ساختار آن‌ها «مصدر» به کار می‌رود، خوب دقت داشته‌باشید. مصدر نمی‌تواند به‌تنهایی عنوان فعل به کار رود، بنابراین یک فعل کمکی با مصدر همراه می‌شود و مجموعه‌ی «فعل کمکی + مصدر» بر روی هم نقش فعل را در جمله برعهده می‌گیرند و بر روی هم یک واژه‌اند. نمونه‌ی معروف چنین فعل‌هایی فعل‌های آینده هستند: نمی‌خواهم رفت (رفتن) / نمی‌شود رفت (رفتن) / نمی‌توان رفت (رفتن) خواهی گفت (گفتن) / باید گفت (گفتن) / نتوانست گفت (گفتن) / نیارست گفت (گفتن) / نبایست گفت (گفتن) و ... : همگی یک واژه هستند.
- ۱۸- به معنای این چند جمله‌ی دخیل از زبان عربی توجه داشته‌باشید:
ولو بلغ ما بلغ: هرچه بادا باد
الکلامُ یجرُّ الکلام: حرف، حرف می‌آورد.
الجار ثم الدار: اول همسایه بعد خانه (تأکید بر حقوق همسایگان یا در واقع ترجیح دیگری بر خود)
الآهم فی الآهم: سبک سنگین کردن (میان چند موضوع مهم، مهمترین را برگزیدن)
المؤمن مرآت المؤمن: مؤمن باید آینه‌ی مؤمن دیگر باشد (دوستان باید اشکلات و اشتباهات یکدیگر را به هم گوشزد کنند).

نقد و تحلیل پرسش‌های زبان و ادبیات فارسی آزمون جامع ۴ سنجش ۱۵ خرداد ۱۳۹۴

پرسش‌های دشوار یا وقت‌گیر:

- ۲- «مُقَرَّر» یعنی «اقرار کننده یا سخن گو» یعنی مفرد است نه جمع؛ بنابراین معنای «اقرار کنندگان» در گزینه ی سوم قابل قبول نیست.
- ۶- معنای بیت: دست سرنوشت از آغاز آفرینش خاکساری را بر پیشانی ام رقم زده است (ذاتاً خاکسار و فروتن هستم).
۷- توضیحش خواهد آمد.
- ۸- معنای احتمالی این بیت عجیب: اگر تمام بودن و هستی من بخواهد صدف این جسم من شود - که فانی است و نابود شدنی - همان بهتر که اصلاً به فکر بود و نبودم نباشم که هیچ ارزشی برای چنین بودنی قائل نیستیم. (هر دو بار «بود» به معنای بودن و هستی به کار گرفته شده است).
- ۹- در میان این آرایه ها «تلمیح» مناسب ترین بود برای آغاز کار .
۱۰- توضیحش آمد.
- ۱۲- توجه: معطوف به هر نقشی، در حکم آن نقش است؛ برای نمونه چون «ناز» و «نوازش» معطوف (هم پایه‌ی) «مهر» هستند و «مهر» مضاف الیه «آتش» است، پس «ناز» و «نوازش» هم مضاف الیه «آتش» هستند.
- ۱۳- «دویدن» ناگذر است، پس «دواندن» گذرا به مفعول خواهد بود.
- ۱۴- حتماً یادتان هست که اگر «مضاف الیه» «حالت یا منظور» را برساند، ترکیب اضافی «اقتراانی» نامیده می‌شود (نه تشبیهی است و نه استعاری). که در میان گزینه‌ها، چند اضافه‌ی اقتراانی هم به چشم می‌خورد:
دیده‌ی احترام (به دیده‌ی احترام به او می‌نگرند: با چشمی همراه با حالت احترام به او می‌نگرند)
سر تعظیم (سر تعظیم به درگاه کسی فرو نمی‌آورد: سرش را به قصد تعظیم به درگاه کسی خم نمی‌کند).
نگاه محبت (خودتان استدلال کنید که این اضافه نیز اقتراانی است).
- ۱۷- پیدا کردن مفهوم مشترک میان بیت ها، نیاز به دقت و خون سردی داشت.
۱۸- توضیحش آمد.
- ۱۹- مفهوم محوری تست: نظر خدا مهم است نه نظر مردم
- ۲۲- انسان میوه ی نخل "داستانی است از "میثاق امیر فجر" (اتفاقاً به این نکته در کلاس اینترنتی تاریخ ادبیات سال سوم اشاره کرده بودم که این کتاب را با "شلغم میوه ی بهشته" اشتباه نگیرید!)

پاسخ‌های نادرست:

- ۷- مگر کسی شعر حافظ را جز به غزل می‌شناسد! در این جا «حجاز و عراق» را می‌توان «مجاز» از همه جا یا سراسر حوزه‌ی موسیقی به حساب آورد.
- ۹- واژه‌های «دو واجی» را نمی‌توان در قیاس با هم، دارای جناس دانست. تفاوت در یک حرف، یعنی تفاوت در ۵٪ آوای این واژه‌ها، یعنی همان قدر که هم جنس هستند، به همان اندازه نیز ناهم‌جنسند! بنابراین دو حرف «که» و «به» جناس ناقص نمی‌آفرینند اما دو صفت «که» و «به» را می‌توان دارای جناس ناقص دانست.
- ۲۴- «بال شوق» در این بیت، اضافه‌ی اقتراانی است نه استعاری.
استعاره‌ی مصرحه‌ی این بیت، در واژه ی «عرقاب» دیده می‌شود که به جای «عشق» آمده است. همچنین چون شاعر بال زدن را به خود نسبت داده است «استعاره ی مکنیه» داریم.

دکتر هامون سبطی